

Előfiz. díj helyben:
Egész évre . 8 frt.
Félévre . . 4 »
Negyedévre . 2 »
Vidékre 1 frttal több.

Hirdetési díj:
Egész oldal . 20 frt.
Fél oldal . 10 »
Negyed oldal 5 »

Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

Megjelenik hetenkint háromszor: vasárnap, kedden és csütörtökön.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII-ik kör, Virág-
utca, 337-ik hszám.

Ugy a kéziratok,
mint a hirdetések
ott vétetnek fel.

«Nyilttér» sora 15 k.

Kisebb hirdetések
minden szó után 5 kr.
és a kincstári illeték
számítottatik.

Egyes szám ára 10 kr. — Számonként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

Válasz az oláh vádaskodásokra.

(A magyar főiskolák memoranduma.)

A bukaresti oláh egyetemi ifjuság egy emlékirattal árasztotta el a művelt világot, amelyben a magyarországi oláhok sorsa van leírva. De ez emlékirat rajzai, állításai és adatai nem valók és a magyar főiskolák ifjusága hazafias kötelességének tett eleget, midőn most kiadott válasziratóban az oláh egyetemi ifjak eljárását hazafiatlannak, alaptalan, rosszakaratu vádaskodásnak bélyegzi.

A válaszirat egyszerre magyar, német és francia kiadásban jelent meg, megküldetett a hazai és külföldi főiskoláknak, hírlapoknak, a politika, közélet és társadalom minden kiváló és illetékes tényezőjének.

Jól mondja a válaszirat bevezető része: „Hogy az emlékirat (t. i. az oláh) czélját el nem érheti, aziránt nyugodtak vagyunk. Mesékkal gyermekeket és a tudatlanságot lehet félre-

zetni. Hazugsággal az együgyűeket és hiszékenyeket.“

A román ifjak elhíreszteltek bennünket „zsarnoki kényurak“-nak, a válaszirat bizonyoságot hozza fel hazánk ezredéves történetét, melyen át a magyar nemzet megosztotta alkotmányát, szabadságát, szeretetét minden lakójával e hazának faj- és vallásbeli különbség nélkül és így élte túl a századok viharát!

E kevésből is kiténik, mily mértékben illet bennünket a rendbomlasztás vádjá és a bukaresti meghamisított történelem vádjait tönkre silányítja a tudomány és Cló igaz tolla.

A válaszirat odaállítja a román vádaskodások mellé a hiteles adatokat és így tör ki: „Ki kétkedik abban, hogy Magyarországon ma már hirmondója se volna a román fajnak, ha a magyar neki ellensége lett s kiirtására törekedett volna?“ . . .

Hetyke tudatlanság inkább tehát, semmint komoly vád, mikor az oláh

egyetemi ifjuság a magyarságot rendbontó elemnek és a nyugati műveltség ellenségének mondja.

*

A válaszirat magyar példányai 30 kr. beküldése mellett a Szerkesztő-bizottságnál (Budapest, Tud. és Műgyet. Olvasókör, Lipót-utca 25.) rendelhetők meg. A begyűlt összegek az irat kiadása költségeinek fedezésére fordítanak, esetleg fennmaradó részletük a magyar ifjuság Millenium-alapja javára esik. A budapesti egyetemek hallgatói a részükre szánt példányokat levélbeli előjegyzés után szeptember havában a Tud. és Műgyetemi Olvasókörben vehetik át.

Rendkívüli városi közgyűlés.

Városi törvényhatóságunk t. hó 19-én, vasárnap delelőtt 10 órakor Mamuzics polgármester elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melynek legfontosabb tárgya volt a tanács javaslata az ártézi kut furatására vonatkozó szerződés megkötése iránt.

Mamuzics polgármester hosszabb beszédben a jó ivóvíz közegészségi, tűzbiztonsági és köztisztasági hasznát fejtegette és

TÁRCZA.

Nyilatkozat.

— Az „Szabadság“ eredeti tárczája. —

Minthogy az Akadémia egy verskötetemet megdicsérte, — beláttam, hogy le kell mondanom a költészetről. Ezzel nem mondtam le egyszersmind ama vágyról, hogy nevetem minél gyakrabban emlegessék. Szelid lelkületű ember vagyok, de a dicsőségért vadállattá tudnék lenni. Erre azonban nem volt szükségem. — Egyik jó barátom a kávéházban sanda szemmel nézett egy gavallérra, aki a cilinderét levette a fogasról és az én hírnevem meg volt állapítva. Kieserélték névjegyeiket és én dobogó szívvel vettem barátom megbizását. Nyilttéri nyilatkozat, jegyzőkönyv: egy pillanat alatt megtogalmazódott fejemben.

„Verekszünk barátom! Verekszünk!“ mondtam oly hősi elszántsággal, mintha én magam akartam volna verekedni és nem a megbízóm.

Előbb azonban nyilatkozunk! — gondoltam magamban. Ha az ellentél segédei husz perczezel elkésve jelennek meg a Fiumekávéházban, úgy „az ügyet részükéről“ „be-fejezettnek“ fogom nyilvánítani. A közönség élvezni fog, ha a nyilatkozatokat olvassa. Mert a tárczát, vezércikket nem olvassa

senki, a költeményekre meg éppen gunyos mosolylyal néz mindenki, de nincs senkiscm, aki a „nyilttér“ ne olvassná. Ha valakit „ezennel átadnak a közmegvetésnek“, ha valakiről kiderítik, hogy „sérteni tud, de a lovagias elégtételadás alól kibuvik“, ez sokkal jobban érdekli az újságolvasót, mint a boldogtalan vezércikkiróuak hosszú tirádái.

Hátha még ritkított betűkkel megjelenik a nyilttérben egy-egy rövidke nyilatkozat, mely alatt négy széphaugzású név áll, akkor mindenki mohón nyeli azt a száraz hírt, hogy „X. és Y. (nagyobbára Y.) urak között fölmerült becsületbeli ügy mai napon előttünk a lovagiaság szabályai szerint elintéztetett.“ A képzeletnek tág működést enged az a rövidke hír. Látjuk robogni a fiakkereket, mint mérik ki a segédek a distancot, mint tölük a pisztolyokat, mint süvit a lovagias golyó stb. Csak a banketet nem látja senki, pedig már a provokáló nyilatkozatok előtt ott ólalkodik a párbajvivők zsebei körül.

Édes banket vágy fogta el szívemet, a mikor György barátom nagyrabecsült életét az én kezeimre bizta.

György teljesen el volt érzékenyülve de megőrizte mindazonáltal férfiaságát. Nem ez lehetett első becsületbeli ügye, mert habos kávémat habozás nélkül kifizette.

Másnap találkoztunk az elleufél segé-

deivel, a kik, fájdalom, nem késtek el és így a nyilatkozat egy lehetősége elmaradt. Szerencsésen megállapítottuk a feltételeket. Minthogy mi segédek nem akartunk gyávák nak látszani, tehát feleink számára a legszigorubb feltételekben állapodtunk meg.

A párbaj azonban nem történt meg. Az ellentél segédei ugyanis az utolsó pillanatban becsületbiróságot kértek. Mi erre természetesen nyilatkozunk.

Megalakult a becsületbiróság. Elnökéül sikerült az ország legbecsületesebb emberét meg foguunk, aki becsületének számos földi halandó agyon durran-tásával rakta le alapkövet.

A becsületbiróság megalakulása után természetesen újra nyilatkozunk.

Adolf, a Fiume pinczére ihletteljes csodálkozással tekiutett magas személyemre és eltűnt ajkáról az a gunyos mosoly, a mely mindenkor ott játszadozott valahányszor költeményeimről beszélgettem.

A becsületbiróság hosszú tárgyalások után Gyurit párbaj képesnek jelentette ki. Erre mi ismét nyilatkozunk.

A párbaj képesség deklarálása után az ellentél segédei a párbajt elkerülhetőnek vélték és békés haugulatba estek. Közösönös felvilágosító magyarázatások után a felek kibékültek.

melegen ajánlotta elfogadásra a tanács javaslatát, mely nyílt pályázatot hirdet a városerdőben furandó ártézi kútra, melyből csőhálózat útján a város 16 különböző helyére vezetetik az ártézi víz és közkutak által juttatik a közönség rendelkezésére.

Hogy mily előny minden tekintetben a tiszta, jó ivóvíz, azt fejtegetni szinte felesleges, hiszen érezzük mindnyájan annak hiányát s örömmel üdvözljük a várost az első ártézi kut furatása alkalmából. Igaz ugyan, hogy ezt már előbb is megtehették volna, hiszen még öt év előtt szavaztatott meg erre a célra tekintélyes összeg, de hát megnyugszunk, mert jobb későn, mint soha!

A közgyűlés általános helyesléssel fogadta a javaslatot és hamarosan döntött a másik két tárggyal is. A vágóhídi szabályzat tárgyában a városhoz intézett miniszteri leirat egyszerűen tudomásul vétetett; a téglajárdára vonatkozó újabb árlejtés jóváhagyatott, miután a most lejárt árlejtés eredménytelen maradt. Az újabb pályázat határnapja augusztus nyolczadika.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

V.

Szeged-Szabadkái út.

Az osztrák-magyar államvasut magyarországi vonalainak megváltása alkalmából szükségessé vált menetrendváltozások, a városunk tulajdonát képező Palics fürdőnek is, Szabadkának is nagy kárára lenne s ezért felszólítottuk a multkoriban hatóságunkat, hogy a miniszteriumnál vagy a jelenlegi vonatok fentartását, vagy pedig egy — a kora hajnalban — Szeged-felé induló vonat létesítését kérelmezze.

A mi hatóságunk azonban nem tett semmit; míg a szegedi közigazgatási bizottság július 17-iki ülésében igen behatóan foglalkozott e tárggyal s a miniszteriumhoz intézendő kérelem felterjesztését határozta el.

A fontos indítványt dr. Rózsa Izsó tette. Beszédében utalt arra, hogy e menetrend változás által a szeged-szabadkai forgalom rendkívül nagy hátrányt szenved s az utasok

Erre mi utóijára nyilatkoztunk.

A sok nyilatkozatnak meglepő hatása volt. Mindenféle bizonyos félelemmel vegyes tisztelettel fogadtak. És én, párbajsegédi minőségemnek egész súlyával nehezédtem az emberiség lovagias tagjaira.

Juci kisasszony, aki ezelőtt rám sem hederített, most büszke volt udvarlásomra.

A politikusok keresve keresték barátságomat; egy szerkesztő pedig lapjához szerződtetett hivatalos párbajosának.

Egy önfeléd perczben, megteledeztem a társadalmi becsület megőrzése körüli kötelességeimről és újra verset irtam. Elvittem egy szépirodalmi lap szerkesztőjéhez.

A szerkesztő elkomolyodott.

„Fiatal barátom! szólt bensőség teljesen, miért ir ön verseket? Nem mondom, hogy versei rosszak, de önben más, más képességek vannak. Barátom, ön nagyá lehet, ha már eddig is nyilvánult képességeit a kellő téren kiaknazza.“

Megértettem a kitűnő férfiut — politikus lettem.

A mult héten ünnepeltem párbajsegédeskedésemnek ötvenedik jubileumát, azóta azt tartják rólam, hogy nagy poeta vagyok.

Vássonny.

nagy kényelmetlenségnek pénz- és idővesztésnek lesznek kitéve.

Ugyanis a reggeli vonat beszünetése folytán beáll az a helyzet, hogy a szegedi vonatok Szabadkán sem az 5.24 órákor Ujvidék felé, sem az 5.34 órákor Eszék-Bród felé, sem az 5.45 órákor Baja felé induló vonatokkal nem csatlakozhatnak. Szegedről Szabadka felé az esti 8.43 és a másnap déli 11.58 órákor induló vonatok közt, tehát 15 órai ipőközben egyetlen vonat sem fog közlekedni. Aki tehát délelőtt akarja dolgát végezni Szabadkán, kénytelen már előző nap átutazni.

Az esti 6.32 órákor Szabadkáról induló vonat megszünetése is hasonló nagy hátrányokat szülne a két hatalmas szomszéd város egymásközi érintkezésében. Ugyanis Szabadkáról este helyett csak éjtél után 1 órákor érkeznének az utasok Szegedre, ugyanakkor a nagy külterület népe is.

E két nagy város élők érintkezését tehát nemcsak hogy nem engedheti meg a két vonat beszünetését, hanem még azt is indokoltá tenné, hogy mindkét irányban reggel, délben és este történő indulások és érkezések.

A keresk. miniszter e két vonat beszünetését azzal indokolja, hogy ezentul Budapest felé már az o. m. vasuton lehet közlekedni s így a két vonatra, mely csak a két fővárosi csatlakozást közvetítette, többé szükség nem lesz.

Ezzel szemben Rózsa Izsó kifejti, hogy a két vonat eddig sem a csatlakozást szolgálta. Mert Szegedről eddig is mindenki az o. m. vasuton utazott, ugyanazon áron és sokkal rövidebb uton, mint a m. á. vasuton. Világos tehát, hogy a két vonatot kizárólag a szeged-szabadkai forgalom tartotta fenn ennek érdekében be sem lesz szüntethető.

Indítványozta tehát, hogy irjon föl a közigazgatási bizottság a kereskedelmi miniszteriumhoz, hogy a két vonatot tartsa fenn, esetleg a csatlakozásra való tekintettel Szegedről a reggeli órákban induló és Szegedre este érkező új vonatok léptettesenek életbe.

Az indítvány értelmében a közig. bizottság fölirt a miniszterhez s így valószínű, hogy a vonatok is fentartatnak.

Ime Szegednek kell megvédenie a mi érdekeinket is, mert csak ha már körműkre égett, mozdulnak meg — utópiában.

A jogi szakoktatás reformja.

A közoktatásügyi miniszter a jogi szakoktatást reformálni a tudori rangfokozat elnyerését korlátozni szándékozik. A tanácskozára, a mely e kérdéssel foglalkozni fog, meghívta a miniszter a két egyetem tanárait és a jogakadémiák kiválóbb férfait. Az értekezlet első sorban tárgyalni fogja ama módokat, a melyek lehetővé teszik, hogy a jogi szigorlat az államtudományaival egyesíttessék, vagyis, hogy a vizsgálati rendszer egységes legyen.

Lesz-e az értekezletnek más tárgya is, ma még nem tudjuk, de sajnáljuk, hogy a közoktatásügyi miniszter az egyetemi oktatás adminisztratív reformját kezdi csak meg, míg a tulajdonképeni oktatás reformja késve késik.

A külföldi egyetemek oktatása terén megindult egészséges áramlat nem vonulhat el hazánk közoktatásának épülete fölött. Az a száraz ridegség, a melyet a római jog tul-

szigeru tanítása az állam élet minden isében előidézett, immár tűnedezni kezdenek. A tudományos világ nagyobb súlyt helyez arra, hogy a jogászok érzelmi világát fejlessze, a helyett, hogy számító üzerekké nevelje őket.

Igen is; a római jog megolthatása volt az eszköze annak, hogy az ifjakból a neme-sebb ambíciót kiirtsák s rászorítsák a fanyar paragnafusokra, a helyett, hogy elvezették volna az ifjúságot a jogtudományok virágos mezejére, a hol a tudáson kívül megszerezhetnék volna az emberek és a társadalmi élethez való szeretetet.

Mert mi volt eddig a jogi szakoktatás alapja: a római jog. Mi volt a jogi tudomány mértéke: a római jog. És bárhol, bármerre is megfordult az ember, mindenütt ott volt, parlamentben, törvényszékeknel, egyetemeken, a római jog s mindig csak a római jog.

Minden ága a tudománynak a modern vívmányok szolgálatába szegődött, csak a jogi tudomány ne tudná levetkőzni a római jog ösdi köpenyét.

Beszélünk haladásról, villamosságról, de a világért le nem térnénk a római jog adta elavult alapról.

Nem rideg elítélése ez a római jog oktatásának. Nincs ember, aki azt mondaná, hogy most már dobjátok félre azt a mohos római jogot s ne tanítsátok. Nem, ezt senki mondani nem fogja. De a modern kor megköveteli, hogy az oktatási rendszer is modern legyen és modern embereket neveljen. Modern jogászokat csak a modern tudományok nevelhetnek. Szervezze hát a miniszter a jogi oktatást modern alapokra.

Egy nyugalmazott tábla bíró.

Palicsi színészet.

Van a németnek egy sikerült szójátéka: Melanie Mahle nie! t. i. Melanie nem tud festeni. Ez a szójáték alkalmazása a tegigazabb kritika a palicsi színtársulat első operette előadására. Mert bizony az az előadás gyöngécske volt. A társulat társalgási darabokban igen élvezhető tud nyujtani; minnek az operettel bajlódni — mikor az nem megy sehogy! És épen a magánénekesek és énekesnők miatt. A társulat baritonistája beteg, Völgyi Kátónak kis terjedelmű hangja van, Laky Eugenia pedig nem operett primadonáának való alak, bármennyire is meglepett bennünket iskolázott, szép hangja. Játék tekintetében Völgyi Kátó kedves alakítást nyujtott — (hja! was klein ist-ist herzig! . . . jegyezte meg egy kritikus), — Laky Eugenia otthonos ugyan a színpadon, de a külső megjelenés minden illuziót elrout. Azután egy jó buffónak hiánya, érezhető a női kar gyeuge, ami épen nem a betanítás rosz voltát jelenti, hanem azt, hogy kevés a hang. Összjáték tekintetében alig volt kifogásolni való.

A közönség keveset tapsolt.

Vasárnap két előadás tartatott. Az egyik négyórán kezdett fél helyárákkal. A „Pelekei nótárius“-t adták eléggé jó előadásban, mely több vasárnapi közönséget megérdemelt volna. Fűredi, a czimzszerep személyesítője — elemében volt és mókái megnevettették a közönséget. Daróczi né, mint Tóti Dorca ügyes alakítást mutatott be, ugyszintén Bátorosy, mint Baczur Gazsi. — Már a multkor felróttuk hibának azt, hogy a kisebb szerepek személyesítői szinte a caricaturáig tuloznak, ennek ez előadásnál is tanui valánk; s különösen a vasas

ném etek jelenete volt ezáltal teljesen élvezhetetlen. Polgár Károly a kikoszarozott Hopfent szépen és hatással adta, dalait meg is ujrátatták. —ő.

Vasárnap este színrekerült az „Éjjel az erdőn“ cz. népszínmű potpurui. Rákosi ezen darabja egyveleg a régi gyengébb népszínművekből. Nem csuda tehát ha az előadás is a gyengébbek közé redukálódott. Bács, Fűréd, Polgár, Olaszú és Völgyi Kató érdemelnek dicséretet. No, meg a karmester. (Sz.)

Raktár felszentelés.

A vasuti hivatalnoki kar f. hó 18-án azaz szombaton este az ujjonnan épülő rendező pályaudvar raktár helyiséget ünnepélyes módon adta át a nyilvánosságnak. A diszesen és leleményesen feldekorált raktárban már 8 óra tájban gyülekezett a majdnem csak vasuti hivatalnokokból és néhány meghívott vendégből álló vendégkoszoru, mely a fényes vacsora után, miután Spanyol forgalmi hivatalnok által rendezett tűzijátékot tetszés nyilvánítások mellett végig élvezte, hajnalig tartó tánczhoz fogott. A különben sikerült ünnepély a zártközönség jellegét viselte magán, a mennyiben a vasutikon kívül csak a helyi sajtó képviselői és a helyben állomásozó tisztikar néhány tagja voltak, hivatalosak pedig igen kívánatos lett volna, ha ezen momentumnál a rendezőség a szabadkai intelligenciát nem ignorálja. A jelenvolt notabilitások között megemlíthetjük: Enyedi üzletvezetőt és Görgey főellenőrt. A tánczban a következő hölgyek vettek részt: Stoczek Miklósné, Stoczek Kamilla, Fábian Gyuláné, Schwarz Antalné leányaival, Tary Pálné, Tuszgänger Benőné, Ramberger Ilona, Reiner Szidonia, Dunileovics Aurélné, Kment Aurélné, Antunovics Boriska és Németh Mária. (P.)

CSARNOK.

Mikor ő haragszik.

I.

„Szomorú napom az nekem, mikor ő haragszik!

Mikor nehezteléssel veti rám nagy, kék szemek tekintetét!

Mikor milder kérdésemre azt feleli csak, halkán, igen halkán, hogy bánja, hogy megösmert!

Mikor békítő szavamra elfordul tőlem és neveti az én bánatomat!

Mikor kaczerán néz erre is, arra is, hogy szívemet hántsá!

Könnyel telt szemeim elárulják akkor, amit tagadni akarok előtte. Azt mondod, nem bánom, ha nem szeret; azt mondod, hogy adja ki az utamat és én elfogom kerülni már messziről is — ha meglátom! . . . Pedig, a szívem tájékán úgy sajog valami, aztán szeretnék sirni, keservesen, csendesen . . . de nem teszem.

Lehajtom bús fejemet két kezembe és énekléssel vigasztalom magamat. Talán elhalatlazik az ő ablakáig a dal:

Ne haragudj édes rózsám sokáig
Tied lesznek, tied vagyok koporsóm
bezártáig! . . .“

II.

Letettem Jenő naplóját, melyből e sorokat olvasám.

Birtam tehát a rejtély kulcsát, mely szomorúságát magyarázta meg előttem és — az igazat megvallva — nevettem felette! Sohasem hittem volna, hogy őt is szerelmi bánat „hajtja, üldözi.“

Fejembe vettem, hogy kiábrándítom e „modera betegség“-ből.

Elmondottam tehát neki egy történetet, mely velem történt meg s a melyről bizonyos valék, hogy megvigasztalja.

III.

— Ül le ide mellém Jenő barátom és hallgasd meg az én történetemet. Volt idő mikor én is szomorú voltam, én is sirtam s én is daloltam a mikor ő haragudott. No, ne ijedj meg! Nem Emmáról van szó. Számítatlan „ő“ van a világon. Ilonáról beszélek, akit egykor régen szerettem; . . . no igen: szerettem!

Jenő oda telepedett mellém, s egy keserves, mély sóhaj szállt el a kebeléből.

— Beszélj hát! mondá; — és én beszéltem.

— Tizenhat éves voltam, telve az ifjúság rajongásával és szeretni vágytam. Egy nyaraló helyen megismerkedtem Ilonával. Fekete haju, sötét, tüzes szemű, kedves kis lányka volt! Azt mondá, hogy ő is szeret. Háromszáz huszonnégy verset írtam akkoriban az ő szépségéről és 49 négyhasábos levelet. Két szekérre való préselt rózsá, szallag, névjegy és hajtű emléket őriztem tőle. Egyszer hogy — hogyanem azon vettem észre magamat, hogy Ilona haragszik rám, elfordítja a fejét és neveti bánatomat.

Ugyanakkor pedig egy pajtásomat . . . „szerette“, aki nem volt ugyan csunyasabb mint én — de szebb sem, jobb sem, szellemesebb sem. Magamon kívül voltam három hétig s már az öngyilkosságra gondoltam, midőn egy szép napon — Ilona kibékkült. Boldogságtól repesett a szívem, de nem sokáig tartott boldogságom . . . Ő megsugta, hogy csak tréfiából haragudott.

Azóta nem tudom szeretni Ilonát! . . .

III.

Jenő ezt írta aznap naplójába: „Hamar haragszik ő, akkor igazán haragudjék!“

Én pedig ezt írtam: „A lányok mind egyformák. Az Emmák is, Ilonák is: hami-sak!“

Yan-Kó.

HIREK.

Nekrológ. Szabadka sz. kir. város hatósága mélyen elszomorodva jelenti, hogy régi hű szolgája, a „Városházi toronyóra“ hosszas betegség után . . . örökre megszűnt járni. A boldogultnak három-négy, szintén haldokló árva maradt. Béke lengjen romjai felett.

Az új adótárnok. A gácsi János a zentai kir. állami adóhivatal ellenőrije Szabadkára helyeztetett át tárnoki minőségben. Az új adótárnok Zentán előzőkenysége és szeretetreméltósága által a közönség osztatlan rokonszenvét érdemelte ki. Üdvözljük körünkben!

Eljegyzések. Szombaton este tartotta eljegyzését Verbőczy Vincze városunk előnyösen ismert fiatal fűszerkereskedője néhai

Flaschl városi iparos szeretetreméltó és kedves leányával Ellával. Ugyanaznap d. u. 5 órakor vezette oltárhoz Katerschaffka Klárikát Erthi Ferencz kárpitos.

Elővizsgálat. Bán Lajos alkapitány a szabadkai törvényszéknél vádat emelt Kozits István és Flesch József v. képviselőik ellen, mert ezek nyílt ülésben hivatalos eljárását rágalmazták. A törvényszék az elővizsgálatot már elrendelte és most a tanak a helybeli bíróság előtt fognak kihallgattni. — Ezt olvastuk a „Zentai Közlöny“-ben és csodálkoznak rajta; mert ez esetben széksértés esete forog fenn, a mi ellen nem elővizsgálat megindítása a törvényszerű lépés, hanem a 100 frtnyi bírság azonnali behajtása.

A kulisszák mögöl. Náni — a mi legkisebb primadonnánk — megneheztelt azért, hogy multkori számunkban az ő pezsgő-históriáját nyilvánosságra hoztuk. Nos, mi készséggel kijelentjük, hogy nem könnyű Katót tánczba vinni. — A társulat legkedvesebb művésznője az ő hírlapíró udvarával — amint a kulisszák mögöl mondják — sétálgatott hazafelé, amikor észreveszi, hogy elvesztette a szobakulcsot. A készséges férj azonnal keresésére indult, a művésznő pedig szóla leirhatatlan naivitással: „Jaj! mit szólnak majd, ha egyedül látnak férfiak társaságában?“ „Nagysád! — feleli erre egy skribler — mi nem férfiak vagyunk, hanem hírlapírók!“ . . .

Hangverseny. Az „első szegedi daltársulat“ holaap szerdán a „Pest szálloda“ kert helyiségében hangversenyt rendez, szabad bemenet mellett. A társulatnak Dankó Pista az ismert dalköltő és Helvey Gyula zongora művész az igazgatói. — E minden ízében magyar előadásra felhívjuk a közönség szives figyelmét annál is inkább, mert magyar karénekeket, de jól előadott solo dalokat is ritkán van alkalmunk élvezni.

Az iparos ifjak művelődési köre vasárnap: a munkaszünet első vasárnapját igen sikerülten ünnepelte meg. Délelőtt felolvasási ünnepély volt, amelyen az egylet tagjai majdnem teljes számban megjelentek, ezenkívül diszes férfi és női vendégközönség egészíté ki a hallgatókat. A felolvasás nagy tetszéssel lön fogadva. Azonkívül Nánay mondott a munkaadók részéről egy rövid, de jól átgondolt beszédet és még volt egy szavalt; ezzel a délelőtti ünnepély véget ért. Délután pedig Palicson társas összejövetel volt, amelyen Szalay László, az egylet védnöke is megjelent. A jövő számban különben az egyletről terjedelmesebben szólunk.

Harcz-gyakorlatok. A helybeli cs. és kir. gyalogos zászlóalj naponta tart határunkban kisebbszerű csatákat. Egy ily érdekes gyakorlatot tartottak tegnap a „szegedi földeken“. A zászlóaljból egy összeállított fehér jelvényes csapatocská markirozott megfelelő ellen erő. Az ily gyakorlatok egész 27-ikéig tartatnak 28-án tudvalevőleg megválnak a hadfiaktól.

A rendőrség és a hivatalos nyelv. A napokban így állit be B. Gy. kereskedő és háztulajdonoshoz egy reudőri közeg: „Pohvaljen Jesus! — Zuate sta je novo?“ Daczára, hogy B. Gy. ur többszörösen figyelmezteti: „Nem értem. Mit akar? Beszéljen magyarul“ — ő csak tovább folytatja: „Sta! ? vi neznate racki? ah vi znate samo ne ocete.“ A háztulajdonos szót sem értve ezekből, végtére a rendőr kényszerült magyarul előadni küldetésének okát és czélját. Kérjük a kapitány urat világosítsa fel ilyen közegeit, hogy

ők kötelesek magyarul — és nem a polgárok ráczul megtanulni.

Illés próféta nem ugyan jeges székere és menydörgő villámok között, de jó-tékony és tartós esővel köszöntött be tegnap délután egynegyed 3 órakor. Öröm fogta is el a gazdasszonyokat, volt esővizfogás bőséggel, azonban a Rákóczy-, Tompa- és a kisrajcsur melletti Zsák-utca lakóit már tudja a jó ég hányadszor hozta ki különben nyugodt sorsukból. A Rákóczy-utczából a víz kétlábra is felemelkedve zajlik, a Tompa-utczában a járda ugyanannyira lesüpped a láb alatt, végre a Sztipits-féle házban levő hentes lakásából az általa a rajcsur kis csatornájába levezetett piszkos, bűdös víz nem csak magát a kisrajcsurt, de a mellette levő utczákat is elborítja, ez utóbbinak a hatóság általi szigorú megvizsgálása közegészségi szempontból is különösen kéretik. (Bek.)

Mindenféle. Vérbe futt család.

A pénz, ez a hitvány, tehetetlen anyag, melyet kezünkben forgatunk; gyakran fölénk kerekedik, háborura kel a gazda ellen és irtózatot győzelmet ül fölötté. Egy fiatal, alig harmincz éves férfi, kit anyagi körülményei összezuztak, kétségbeesésből megölte a feleségét, a leányát és önmagát. Földes (P o l l á k) S á m u e l követte el e rémtettet f. hó 14-én budapesti Teréz-köruti lakásán. — **A közigazgatási reform-törvényjavaslatot** a képviselőház a részletes vita alapjául f. hó 13-án 162 szavazattöbbséggel elfogadta. A „nem“-mel szavazók bankettet ültek; mert azt hiszik, hogy az obstrukcióval mégis csak jutnak majd annyira, hogy a kormány garanciákat ad, vagy a javaslatot visszavonja. — **Valami a divatról.** Most, mikor mindenki fürdőkre, a tengerhez, hűvös fenyvesek alá siet, talán nem lesz érdektelen, néhány szót a divatról, a nők e kéréllhetetlen zsarnokáról is írni. A mai divat egyszerre gazdag és egyszerű, a szoknyákat simán, egyenesen hordják, rövidebb és hosszabb uszálylyal ellátva — izlés szerint. Divatos a fesszes, hegyben végződő derék és az ugynevezett „gigerli“-kabát, melynek olyan forma a szabása, mint a férfiak Ferenc József kabátjéé, csak hogy elől egészen nyitva van, alá elől ráncozott vagy hajtásos flanel, vagy foulard, akár zefir ingeket is viselnek, le-hajló vagy álló gallérral. Közkezdveltségnek örvendenek az egészen csipkével borított ruhák, például fekete selyemre fekete csipke borító, róz-aszín satinara fehér illúsió. A ruha ujjak a vállnál magasak, ó-német stílyben, mint látni Gretchen képein. Az annyira kedvelt lawn-tennis játékhöz egészen új kosztümöt találtak fel a párisi divattermekben; igen elegáns és czélszerű: áll egy egyszerű ráncozott fehér flanel szoknyából, hozzá egy horgacsolt ing, melyre selyemmel vagy aranyfouállal van fölhímézve a játszó jel-mondata. A derekat öv szorítja össze, nyers színű bőrből készítve, melyet egy csatt kapcsol. Ezekhez a lawn-tennis ingekhez váll-fűző helyet csupán muilból készült alsó mellénykét viselnek.

REGÉNYVILÁG.

Bácska kényura. (2.)

— Történeti regény. —
Írta: Szendrey Imre.
(Folytatás.)

Ami a barát volt a rejtett politikában, az volt az időben a nyílt csatatéren: enyingi Török Bálint. Első vitézi hirben álló embere

volt az országnak és igaz honfi, nem csuda tehát, ha minden oldalról igyekeztek a maguk részére megnyerni és ha ez sikerült is, a korszellem bűnének lehet felróni változandóságát. Kemény, mondhatni nyers katona volt, aki Ferdinandban sem a császárt, hanem a magyar királyt szolgálta és ha látta, hogy a tuloldal van a haza nagyobb veszélyben, menten oda csapott át vezérnek.

Török Bálint maga egy korszak volt a maga korában s nemcsak a küllellenségnek volt kéréllhetlen ostora, de még a bellellenséget is meg-megtanította a magyar név tiszteletére. Legtöbb baja volt a bácskai szerb despotával: Ivánnal, aki fejedelmi udvart tartott és már-már czárnak czimezteté magát.

Gazdátlan vagyón volt az ország és benne a Báthoriak, Thurzók, Perényiek, Drághfiak, mint megannyi kiskirályok dözöltek. A jött-ment kalandorok pedig ezeket majmolták. Nem csuda hát, ha a délvidék legnagyobb kalandora: Iván se volt jobb a többinél és mint Bácska kényura, a szabadkai várban olyan dolgokat mivelt, hogy Török Bálint akármelyik részen vezérkedett, benne látta a haza legnagyobb belellenséget, akinek kiirtását eskü pecsétje alatt fel-fogadta.

Szegény hazám, szegény magyar hazám! ... be siralmas képed volt neked akkor: hontalanok lettek a honfiak, uraid lettek a jött-mentek; három király czivódott romjaidon és te reménytelenül álltál, egyedül, árván, elhagyottan ... sötét napok voltak azok!

II.

A fekete ember.

Régi ros szokása az a népek, hogy ha bajban van, mindig csudától várja megmentését és nagyon hajlandó ilyenkor a babonára. Így volt ez a siralmas törökvilágban is.

Az elkényszeredett nép, nem lévén már veszteni valója: a babona vékony szalmaszálába is görcsösen kapaszkodott.

Élt az időben Lippa táján egy alacsony származású, de éppen annyira rajongó, mint furfangos rácz ember: Ivan volt a neve, de a tájkiejtés Jovának mondta. — Ez az ember valamikor a Zápolya család lovásza volt s ott támadtak nagy álmái. Később visszavonult életet élt s valóságos remete magányba vonult. Itt érlelődött meg aztán azon örült gondolata, hogy ő ... királynak született.

Egy napon aztán egy vén javasasszony kereste fel magányában, aki jó cleve ismerte már ábrándjairól.

Éppen nagy álmai ölen ringatta Jován magát kúnyhójában, midőn a javasasszony betoppant hozzá.

— Üdvözöllek szerencse gyermeke, álmoldj békével! — ugymond a javasasszony varázsló hókusz pókusszal közeledve Jován felé.

— Mit akarsz bűbajos májkó?

— Álmoldj álmoldj szerencse gyermeke, mindjárt megfejttem én!

— Ki küldött téged ide? — hebegi a rajongó.

— Vén sybillában leltem a nevedre, ahol írva vagyón, hogy: születik egy ifju, feje bubjától talpig a sors galandjával átfonva, a nagy Brankovics véréből — — —

— Igaz volna ez? — lesi Jován izgattottan a szót ajkáról.

— Keresd fel ezt az ifjut — folytatja a banya — és add tudtára, hogy míg a hold hétszer meg nem telik, keljen utra és míg

hétszer el nem fogy, harcban legyen koronájáért. Ezt mondta az én sybillám.

— Beszélj tovább! — lihegi Jován magánkivül.

— Szerencséd, hogy megértettél szerencse gyermeke, mert jaj annak, aki sybillám parancsát megtagadja. Én elmegyek, de újra itt ne leljelek, ha sybillám megint elküldene.

Jován mohó örömmel keresgélt maga körül s értékes vert ezüst övét kapcsolta le, amit fejedelmi urától kapott csatlós korában és azt ajándékozta oda a javasasszonynak. Ráadásul pedig össze vissza csókolgatá annak aszott arcját örömeiben.

A javasasszony fontoskodó arczczal, varázs mozdulatok között távozott. Jován pedig belemerült ábrándjaiba, jobban mint valaha. Éjjel nappal nyugtalanul hanykolódott kúnyhójában s ezerféle gondolat üzte egymást beteges agyában. Végre hét nap és hét éj után kibújt odujából, csodálatos öltözéket férczelt magára és övét handzsárral körül rakva elindult faluról falura.

Mint egy átszellemült apostolprédikált, több furfanggal, mint bölcsességgel és egy új keresztes háborura lelkesítő a hiszékeny népet.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

176/1891 vh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. járásbírószág 1917/891 számú végzés által Abelles Tivh dar javára, végrehatást szenvedett Weisberger Jakab ellen 129 frt 30 kr. tőke és jár. követelés eréig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírőilag felül foglalt és 320 frtra becsült szobabutorok és ágyneműekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 5713/891. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a szabadkai városház előtt leendő eszközlésére 1891-ik évi július hó 24-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a veni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen — az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében — a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az 1881. évi LX. t.-c. 111. §-a értelmében, kik az árvereltetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a meny nyibe az, hogy részükre a foglalás korában eszközöltetett, s végrehajtási iratokból ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírottnál egy példányban írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. — Végre kötelesek bérbe- vagy haszonbérbeadók az 1881. évi LX. t.-c. 112. §-a értelmében azon követelés összegét, melyre nézve törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdéseig alulírottnál bejelenteni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szabadkán, 1891. évi július hó 10-ik napján.

Strasser Henrik
kir. bírósági végrehajtó.